

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง
ชื่อนักศึกษา	วัฒนา สุราษฎร์รัมย์
รหัสประจำตัว	54B73330117
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 3) เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 366 คน ที่เป็นประชาชนที่มาใช้บริการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด พิจิตร โลก อุดรดิตถ์ ตาก สุโขทัย เพชรบูรณ์ โดยแบ่งพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่างและแบ่งพื้นที่ในเกณฑ์การศึกษาโดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาลักษณะพื้นที่ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการคำนวณตามสูตรของ ทาร์โร ยามาเน่ และกลุ่มตัวอย่าง ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน วิธีวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน ประกอบด้วย กลุ่มคณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจำนวน 10 คน และประชาชนผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่างจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารและเป็นผู้ใช้บริการโดยตรงต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยการเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีอุปมานวิเคราะห์ และการตีความ

ผลการวิจัย พบว่า

1) ผลการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ด้านการใช้ทรัพยากรการบริหาร ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.67) ด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.70) ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.72) และด้านการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ โดยด้านการสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับสูงสุดเนื่องจากมีหน่วยงานหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในเครือข่าย และด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุดเนื่องจากมีแผนงานทางการศึกษาที่ไม่ชัดเจน ไม่มีการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ และไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ การประสานงาน การประเมินผลนโยบาย การมีส่วนร่วมกับศูนย์การเรียนรู้อื่นและชุมชน การยอมรับของศูนย์การเรียนรู้อื่นและชุมชน ทรัพยากรทางการบริหาร และการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสามารถทำนายผลการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่างได้ ร้อยละ 84.80 (Adjusted $R^2 = 0.848$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ประกอบด้วย การดำเนินการที่สำคัญ 6 ประการ คือ (1) การประสานงาน ควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และมีการประสานงานทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่ายองค์กร (2) ควรมีการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติในแต่ละโครงการแล้ว เพื่อให้ทราบการบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (3) ควรมีส่วนร่วมกับศูนย์การเรียนรู้อื่นและชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพของศูนย์การเรียนรู้ (4) การยอมรับของศูนย์การเรียนรู้อื่นและชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจต่อองค์กรและทำให้งานของศูนย์การเรียนรู้ขับเคลื่อนต่อไปได้ด้วยดี (5) ด้านทรัพยากรการบริหาร ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (6) การนำนโยบายไปปฏิบัติ ควรจัดทำนโยบายที่มีความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและสามารถปฏิบัติได้จริง

GRAD VRU

Thesis Title	The Management Performance of Community Learning Centers in the Lower Northern Provinces
Student	Wattana Suratmanee
Student ID	54B73330117
Degree	Doctor of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Thesis Advisor	Professor Dr.Boonton Dockthaisong
Thesis Co-Advisor	Dr.Boonlert Pairindra

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the management performance of community learning centers in the Lower Northern provinces, 2) study the factors affecting the management performance of the community learning center in the Lower Northern provinces and 3) propose the appropriate guidelines for managing the community learning center in the Lower Northern provinces. This study used a mixed method research combining both quantitative and qualitative approaches. The quantitative research was conducted by studying a sample of 366 respondents who used to receive services in these centers in 5 provinces (Phitsanulok, Uttaradit, Tak, Sukhothai and Phetchabun). The sample size was obtained by calculation using Taro Yamane's formula and the sample was selected by simple random technique. The research tool used for data collection was a five-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.97. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and the hypothesis was tested by stepwise regression analysis. The qualitative research was conducted by in-depth interviews of 20 key informants of which 10 were members of executive boards in community learning centers and 10 people in these centers, who were directly executive and users of the Community Learning Center, selected purposively. The data were analyzed by analytic induction and interpretation.

The research performance revealed that:

1) The management performance of the community learning center was overall at a high level ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.65), while considered in each aspect found that the aspect of other organizations networking was at the highest level ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.70) followed by the aspect of managerial resource utilizing ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.67), the aspect of various activities organizing ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.70), the aspect of information utilizing ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.72), and the aspect of education ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.73), respectively. The aspect of other organizations networking was at the highest as these were many organizations working together in these centers, that they could share their own Knowledges and experiences and could create the good relationship within their networks. The aspect of education organizing was at the lowest as lacking of the clear education plans and the education courses did not comply with the people's needs.

2) The factors affecting the management of the community learning center in the Lower Northern provinces composed of 6 variables as the coordination, the policy evaluation, the participation with other community learning center, the managerial resources and the policy implementation. These variables explained the variation of the performance of community learning center in the Lower Northern provinces at 84.80 percent (Adjusted $R^2 = 0.848$) at a statistical significance of 0.05.

3) The guidelines for management performance of community learning centers in the Lower Northern provinces which synthesized from the research's objectives 1, 2 consisted of 6 measures as (1) coordination should be with coordination other organizations associated both public sector, government and private sector and coordination inside enterprise network and outside enterprise network. (2) should evaluate after completion each the project to know of achieve the goals set. (3) Should contribute with other learning center and community for develop the potential of learning center. (4) Acceptance of learning center and community to people take pride in the organization and makes the job of learning center to drive well. (5) Should recruit personnel which ability to transfer knowledge to people exactly as purpose of the policy the community learning center. (6) The policy implementation should be prepared appropriate policy and match the needs of people in community and practicality.

GRAD VRU